

УДК 159.97

DOI <https://doi.org/10.30970/PS.2021.9.16>

ОСОБЛИВОСТІ ЕКЗИСТЕНЦІЙНИХ СТРАХІВ COVID ПАЦІЄНТІВ ЛІКАРЕНЬ ПСИХІАТРИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Галина Католик

*Львівський державний університет внутрішніх справ,
вул. Городоцька, 26, м. Львів, Україна, 79007
e-mail: katolyk@hotmail.com*

Юстина Олексин

*Львівський державний університет внутрішніх справ,
вул. Городоцька, 26, м. Львів, Україна, 79007
e-mail: YustynaO170899@gmail.com*

У статті проаналізовано ситуацію, спричинену пандемією COVID-19, яка є дійсно тривожною нині та не може залишитися байдужою. Пандемія, яку ми наразі переживаємо – подія, що змушує мільярди індивідуальностей думати про одну небезпеку для всіх.

Тривога, що підживлюється страхом, – основа інстинкту самозбереження, схема дії якого залишається незмінною з часів праотців людства. В атмосфері невизначеності людина втрачає контроль і боїться того «поганого», що може трапитися знезацька. Психіка людини намагається знайти для себе вихід і задіяти психологічний захист. Одним із варіантів психологічного захисту є заперечення проблеми, що створює ілюзію безпеки: «якщо я не визнаю хворобу, її не існує». Розмірковуючи про наслідки цього процесу, активізується страх як інстинкт виживання та базова емоція людини.

В умовах пандемії COVID-19 нагнітання страхів, створення постійної психічної напруги та стресу стало своєрідною психологічною зброєю масового ураження. Коли страх стає домінуючою емоцією та починає керувати думками й поведінкою людини, він призводить до деградації особистості.

Звісно, лише від нас і від нашого критичного мислення залежить, як саме реагувати на це – мати «холодну голову» чи впадати в паніку.

Однак було б невірним уважати, що всі люди однаково реагують на загальну ситуацію пандемії COVID-19. Різні категорії людей, перебуваючи в різних ідентичностях, соціальних системах, ментальних просторах, філософських засадах, релігійних спільнотах, вікових зонах мають різні фантазії щодо життя та смерті, самої хвороби та її наслідків, включаючи водночас різноманітні механізми психологічних захистів і використовуючи численні прийоми когнітивного та семантичного змістів. У цьому контексті нас зацікавила така специфічна категорія людей, як пацієнти з психічними розладами, що перебувають на стаціонарному лікуванні в психіатричній лікарні. Внаслідок своїх порушень вони мають знижений імунітет, затьмарений стан свідомості та інші розлади особистості, які в умовах пандемії загострюються через вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на психічне здоров'я.

Тому актуальним є вибір теми дослідження, а саме «Особливості екзистенційних страхів щодо COVID у пацієнтів лікарень психіатричного профілю» в контексті розуміння семантики екзистенційних страхів.

Ключові слова: страх, смерть, екзистенція, COVID, життя.

Вступ. У період пандемії та захворювання COVID-19 нагальним є дослідження впливу цього явища на психічний стан людини та, відповідно, на її психічне здоров'я. У контексті досвіду психологічної допомоги пацієнтам лікарень психіатричного профілю

під час пандемії є можливість детальніше висвітлити цю проблематику та емпірично дослідити її.

Аналіз наукової літератури допоможе нам детально дослідити питання страху як базової екзистенції особистості під час хвороби, що є досить актуальним. Теоретичні та практичні дослідження за цією тематикою активно здійснювали впродовж століть у країнах світу науковці різних психотерапевтичних напрямів, зокрема Е. Фромм, Р. Мей, К. Ізард, Х. Хекхаузен, А. Бек, М. Бердяєв, А. Баканова, В. Суворова, К. Маркс, У. Аргас, М. Біанчі, У. Штер та інші.

Стан досліджень особливостей екзистенційних страхів і підходи щодо їх вивчення. Оскільки здатність до символічного мислення дозволяє людині уявляти майбутнє, люди живуть, щоденно усвідомлюючи неминучість смерті. Це унікальне знання (базова екзистенція) породжує підсвідомий страх, який може тригеруватися в будь-яку хвилину. Відвідування цвинтаря, випадкове спостереження нещасного випадку, зустріч із людьми похилого віку – ці повсякденні події можуть активізувати страх смерті. Такі події організують певні поведінкові, інтелектуальні та емоційні моделі реакцій у життєвому досвіді особистості [13].

На думку Н.А. Бердяєва, «нова ідея смерті породжує нову культуру», а нова культура – це нова форма організації життєвого досвіду, нова форма розгортання та представлення культурних втілень життя і смерті. Цю закономірність можна простежити на прикладі різних культурних просторів: ставлення до смерті, її розуміння та тлумачення в різних суспільствах мають свої специфічні архетипні основи. Незважаючи на постійність архетипної символіки смерті, вона має тенденцію змінюватися, відтворювати широкий спектр нових онтологічних та аксіологічних проявів залежно від сучасних потреб особистості та суспільства загалом. Чим більш віддаленими є такі культурні простори один від одного, тим помітнішою буде різниця. Наприклад, у Китаї ставлення до смерті, смислові та життєві орієнтації і переживання, засновані на страху перед закінченням життя, суттєво відрізняються від ставлення до страху перед смертю в Україні.

Науковці в багатьох соціокультурних середовищах досліджували вплив страху смерті на формування різноманітних екзистенцій у різних культурах та на різних вибірках [2; 3; 4; 5; 6; 7; 15; 16; 17]. Ми пропонуємо узагальнений порівняльний аналіз наслідків психологічного впливу страху смерті на людину (табл. 1).

Таблиця 1

**Приклади екзистенційних новоутворень у людей під впливом страху смерті
(узагальнений аналіз)**

Негативний вплив	Позитивний вплив
-дезорганізація діяльності; -порушення сприйняття; - деформація свідомості; -негативні зміни структури особистості; -дезорганізація протікання інтелектуальних процесів; -зниження здатності приймати самостійні рішення; -формування ірраціональних неефективних поведінкових стратегій.	-можливість випробувати любов; -можливість переосмислити своє життя і знайти новий сенс; -можливість стати самим собою і усвідомити унікальність свого життя; -можливість побудови світогляду, формування культурних, філософських, релігійних систем.

Зазначимо, що смерть є важливою детермінантою розвитку особистості людини, а розвиток – це безперервний процес творення та руйнування. Протягом свого життя людина має як досягнення, так і втрати, перебуваючи в постійній дихотомії внутрішнього та зовнішнього. Смерть постає складним явищем, співіснує паралельно з нашим життям і

викликає «на нього різні впливи». Отже, зовнішній світ, що оточує людину, є джерелом її тривоги та душевної рівноваги.

Безпосередні екзистенційні впливи та вплив страху смерті не сприймаються особою пасивно. Вони своєрідно інтерпретуються людиною, наділеною особистим значенням, актуалізуючи певні емоційні стани. З позицій системного підходу й концепції самоорганізації страх загалом і страх смерті зокрема як частина неврівноваженого стану сприяє появі нових утворень в особистісних структурах та є однією з її важливих функцій. Цей незбалансований стан має певну кількість енергії, що розсіюється у формі дій та поведінкових конструктів, спричинює появу нових структур та нових особистісних утворень у концепції Я. Згодом новоутворення фіксуються у вигляді властивостей, рис, стратегій поведінки [10].

Численні експерименти підтверджують, що емоція страху може дезорганізувати діяльність, а також негативно впливати на перебіг інтелектуальних процесів. Накопичено багато відомостей про те, що під впливом цього стану спрощуються процеси мислення, спостерігається тенденція до стереотипних або раніше знайдених рішень, які не відповідають поточній ситуації [7].

З іншого боку, страх смерті може позитивно впливати на особистість, виступаючи як ресурс основних можливостей, потенційно притаманних самому явищу смерті. А.А. Баканова, аналізуючи погляди екзистенціалістів, виділяє основні можливості, які смерть може надати людині. По-перше, це можливість стати собою й усвідомити унікальність свого життя. М.Хайдеггер у своєму вченні про спосіб існування говорить, що смерть є фактором людського життя, усвідомлення якого є рушієм розвитку особистості [2]. Саме завдяки усвідомленню кінцевого свого буття людина прокидається від того сонливого страху повсякденного існування та починає діяти. Смерть дозволяє відчутти відповідальність за своє життя та відповідальність за те, як людина живе ним. По-друге, це можливість зіткнутися зі смертю як способом випробувати любов. Е. Фромм вважав, що лише любов може подолати почуття тривоги від усвідомлення своєї самотності та безпорадності перед смертю [9]. Р. Мей стверджував, що любов і смерть тісно пов'язані між собою; любов є нагадуванням про смертність [5]. Зіткнення зі смертю дає можливість усвідомити свої почуття до інших людей і до кохання зокрема. Ще одна можливість, яку дає смерть – це переосмислити своє життя і знайти новий сенс. Які ж екзистенційні тенденції та можливості страху смерті у випадку з пандемією домінуватимуть в індивідуальному та колективному несвідомому? Нині панівною є тенденція трактування смерті як зла, а не нових якісних можливостей.

У розвинених країнах спостерігається значне підвищення комфортності земного існування. Винахід методів лікування раніше смертельних захворювань, активна боротьба за продовження життя в старості, кошти, вкладені в геронтологічні дослідження – все це говорить про ставлення до смерті як до неминучого зла, а не до екзистенціальної можливості чи ресурсу людини. Через складність усвідомлення смерті, страху перед нею науковці зазначають, що така велика кількість соціальних конструкцій, які її представляють, є природним явищем. Найпоширенішою формою уявлення в історії розвитку думки про смерть є уявлення про страх смерті як про природжене явище, якого людина прагне уникати все своє життя. Основа відмови від смерті полягає в тому, що змушує більшість людей діяти. Протягом людської історії страх був універсальною реакцією на смерть [2]. З іншого боку низка психологів стверджує, що страх смерті не є обов'язково вродженим, а може характеризуватися культурними особливостями [15]. Ймовірно, він формується як реакція людини на особистий життєвий досвід та є наслідком зовнішніх впливів, а не внутрішнім явищем [9, с. 12].

Науковці зазначають, що соціальні та культурні умови можуть впливати на те, наскільки актуалізується страх смерті. Наприклад, у сучасному суспільстві підвищення рівня індивідуалізації сприяє появі страху смерті. У традиційних та сільських культурах, навпаки, страх смерті проявляється не так сильно [2]. Вищезазначені аргументи можуть спровокувати створення такої концепції страху смерті, в якій вона буде виконувати роль перемінної залежно від маніпуляцій соціальним контекстом. Певна культура може запропонувати своє конкретне та унікальне пояснення смерті: пригнічувати або заохотити появу страху смерті відповідно до потреб суспільства в певний історичний період.

Людина створює свої культурні світогляди задля того, щоб задовольнити внутрішню потребу вміти кинути виклик смерті. Коли люди опиняються в ситуації, яка нагадує їм про власну смертність, вони ревно аргументують свої переконання і несприятливо ставляться до тих, хто їм загрожує.

На підтвердження цієї інтерпретації можна додати, що у світі не існує жодної релігії, школи думок, містичного вчення чи окультної практики поза ідеєю смерті. Іншими словами, для забезпечення людського безсмертя існують культурні, філософські та релігійні системи. Кожна цивілізація мала такі системи. Вони втілені в пірамідах Єгипту, соборах Європи і навіть будівлях сучасних міст. У кожній країні, групі, окремій людині існує система переконань, яка мотивує й обіцяє подальше життя. У пошуках такого символічного безсмертя можна піти до церкви, синагоги чи мечеті, де кожному запропонують свій «рецепт» життя в іншому світі.

Для когось такий «рецепт» безсмертя буде знайдений у продовженні роду та збереженні впевненості в тому, що їх частинка житиме в дітей, або наукове відкриття нових можливостей людського геному тимчасово зменшить тривожність людини та заклопотаність власною скінченністю. Деякі з цих систем можуть відкрито конкурувати зі смертю: християнство та іслам, наприклад, обіцяють більшу перспективу вічного блаженства.

Так само мистецтво, зокрема кіно, живопис, література, має особливі стосунки зі смертю, домовленості, які конкурують із плінністю часу та модифікацією простору. Історія людства – це сукупність різноманітних експериментів, пошуків і спроб виправдати смерть, покликаних мінімізувати наслідки страху перед смертю та постійно присутніх у середовищі людського суспільства. Цей страх переслідує нас як ніщо інше, постійно нагадуючи про себе в найрізноманітніших формах прояву та впливу на особистість. Страх причаївся на межі свідомості, і для того, щоб остаточно відірватися від нього, призначивши йому найвіддаленіший куточок душі, людина намагається використовувати психологічні захисти, які згодом трансформують характер, поведінку, визначають її особисті уподобання, що загалом можна назвати формуванням іміджу чи способу життя.

Абстрактна природа смерті робить страх ще більш схильним до різних соціальних маніпуляцій. Сучасні суспільства створили різні інституційні механізми, щоб вилучити реальний досвід смерті з повсякденного життя. На додаток до традиційних механізмів (таких, як релігія) наркотики, психотерапія, системи філософських переконань та інші світські механізми були додані для зняття, дезінфекції та полегшення болю під час переходів від життя до смерті.

З огляду на подані вище наукові відомості **мета** дослідження – з'ясування особливостей екзистенційних страхів щодо COVID-19 у пацієнтів лікарень психіатричного профілю.

Особливості екзистенційних страхів щодо COVID-19 у пацієнтів лікарень психіатричного профілю. Досліджуючи це явище, варто проаналізувати ставлення та вплив вірування людей, які перебувають на стаціонарному лікуванні у психіатричній лікарні, на їхні переконання та внутрішню екзистенцію у період пандемії COVID-19. Зазначимо, що 90% психічно хворих (представники експериментальної групи) є глибоко віруючими людьми,

саме віра всилає в них надію на швидше одужання. Ставлення до самого вірусу є неоднозначним, адже 40% пацієнтів стаціонару вважають все ж таки, що цей вірус вбиває та може завдавати великої шкоди; це є свідченням об'єктивності сприйняття ситуації. Але з іншого боку 40% пацієнтів вважає, що цей вірус є простою застудою, а 20% із них думають, що це «кара Божа», яка дісталася людству внаслідок гріхів. Ці відомості відрізняються від результатів опитування контрольної групи здорових респондентів та впливатимуть на особливість екзистенційної групи страхів щодо COVID-19 для двох досліджуваних груп.

Під час дослідження ми спостерігали прямі та обернені кореляції між групами екзистенційних страхів, які проаналізуємо нижче.

Зазначимо, що чим більше значення в житті пацієнтів займає віросповідання, тим менше в них переважає страх морального приниження. Припускаємо, що глибоко віруючі пацієнти не ставлять за основу громадське схвалення своїх дій, за яке можуть бути приниженими, а спираються лише на своє віросповідання. Крім того, чим більше значення в житті пацієнтів має віросповідання, тим більше в них переважає страх пекла, емоційного приниження та втрати близьких. Припускаємо, що у глибоко віруючих пацієнтів є чітко сформовані культурні, моральні та духовні цінності і, порушуючи їх у поведінковому аспекті, в них загострюється страх, за їхніми словами, «страшного покарання» (пекла та втрати близьких) «за свої насущні гріхи» та страх емоційного приниження з боку суспільства за «ухилення від релігійних норм». Окрім того виявлено, що чим більшим у пацієнтів є «страх лікування», тим більший у них «страх інвазійних процедур». Адже страх лікування прямо пов'язаний із медичними маніпуляціями, які супроводжуються ін'єкційними процедурами та інфузіями, які так само викликають у пацієнтів неприємні асоціації із лікарняним режимом та больовими відчуттями під час надання їм медичної допомоги. Також було виявлено, що чим більшим у пацієнтів є «страх лікування», тим менше «страху за своє майбутнє». Прямую кореляцію спостерігаємо також в експериментальній групі між «страхом кінця світу» та «страхом кари Божої», адже страх «кінця світу» прямо пов'язаний із «страхом смерті», який активізує «страх кари Божої» за всі скоєні гріхи та аморальні вчинки, навіть у «невіруючої» людини. Ми спостерігаємо, що в пацієнтів лікарні чим більшим є «страх за власне життя та вплив COVID-19 на нього», тим сильніший у них «страх пекла», адже страх за власне життя, зокрема вплив COVID-19 на нього, посилює релігійну значимість у їхньому житті.

Виявлені кореляційні зв'язки дозволили нам виявити особливості екзистенційних страхів щодо COVID пацієнтів лікарень психіатричного профілю і зрозуміти особливості їх спрямування, які відрізняються від особливостей змісту страхів контрольної групи (здорових людей).

Порівнюючи критерії значимості страху двох досліджуваних груп, ми спостерігаємо відмінності, обумовлені рівнем життя, станом здоров'я та іншими особливостями (табл. 2).

Таблиця 2

Відмінності в особливостях деяких екзистенційних страхів двох досліджуваних груп(пацієнтів лікарень психіатричного профілю та здорових людей)

	ХВОРИ	ЗДОРОВІ
страх	голоду	втрати матеріальних статків
страх	емоційного приниження	морального приниження
страх	пекла та появи магічних створінь унаслідок ураження COVID-19	кінця світу

Саме у хворих переважає страх голоду над страхом втрати матеріальних статків (останній характерний для здорових людей). Страх голоду присутній у людей, що перебувають у психіатричній лікарні внаслідок різних обставин та діагнозів, та обумовлений реаліями їхнього життя, які супроводжуються постійними грошовими витратами на лікування та забезпечення базових фізіологічних потреб. Саме відсутність та неможливість самостійного фінансового забезпечення активізує страх голоду як базову екзистенцію. Серед психічно здорових людей страх втрати матеріальних статків переважає; це свідчить про те, що така особистість потребує грошей і достатку, які забезпечуватимуть їй повноцінне та комфортне майбутнє. Саме тому у психічно здорових людей переважає страх втрати матеріальних статків, адже ці накопичення мають велике значення і перспективу; їхня втрата є суттєвим фактором стресу, який призводить до втрати сенсу життя і навіть до психіатричних діагнозів.

Також у хворих страх емоційного приниження переважає над страхом морального приниження (останній превалює у здорових). Страх емоційного приниження переважає серед пацієнтів психіатричного профілю через умови лікарняного режиму, які передбачають тотальний контроль та чітко встановлені правила стаціонару. Недотримання цих правил провокує осудження з боку медичного персоналу, що спричинює тотальну травматизацію особистості з наявними психічними порушеннями. Страх морального приниження, який переважає у психічно здорових людей, супроводжується тим, що здорова особистість завжди прагне до конкуренції, яка надає їй внутрішній ресурс рухатися далі. Моральне приниження у вигляді бойкотування або ігнорування вставляє так звані «палки в колеса» на шляху особистості, що призводить до різноманітних наслідків. Саме тому страх морального приниження є більш травматичним для психічно здорової особистості.

У хворих страх пекла та появи магічних створінь переважає над страхом кінця світу (останній характерний для здорових людей). Страх пекла, який переважає у психічно хворих людей, зумовлений високою значимістю в їхньому житті релігії як компенсаторного механізму. Щодо страху появи магічних створінь, то він пов'язаний із особливістю психіатричного діагнозу та включає галюцинації, які під дією медикаментозного лікування зникають, але одна лише згадка про це викликає в пацієнта тривогу, що пізніше переростає у страх. У здорових людей превалює страх кінця світу, який відображає їхнє критичне, але свідоме сприйняття всього, що відбувається на певному етапі життя. Велика смертність унаслідок ураження COVID-19 активізує тривожні роздуми про те, що коїться у світі і решті-решт призводить до страху кінця всього, що є на планеті.

На основі аналізу теоретичних розробок та експериментального дослідження нами побудовано модель особливостей екзистенційних страхів щодо COVID-19 у пацієнтів лікарень психіатричного профілю (рис. 1).

У конструкт моделі екзистенційного страху щодо COVID-19 пацієнтів лікарень психіатричного профілю нами виділено такі складники: економічну екзистенцію, релігійну екзистенцію, соціальну екзистенцію та екзистенцію, пов'язану із загрозою для життя. Кожна з цих складників має ще більш дрібні підструктури-змісти.

Висновки. Нами з'ясовано, що страх смерті як базова екзистенція страху характеризується певними параметрами. По-перше, страх смерті має велике значення для нашого внутрішнього досвіду та може виступати як стійка постать чи форма організації соціокультурного життя людини. Поняття страху смерті може поширюватися на всі рівні соціальності. Страх може однаково успішно застосовуватися до людини, до організації чи соціальної установи, до великих соціальних груп, до етнічної групи чи суспільства загалом. По-друге, в соціокультурному аспекті страх смерті стає соціальним інститутом,

причому одним із найважливіших, оскільки він становить основу ціннісних відносин для побудови світогляду та формування культурних, філософських і релігійних систем. У психологічному аспекті страх смерті – це сукупність онтологічних форм архетипів смерті, які визначають розподіл і передачу від покоління до покоління певних поведінкових моделей та особливостей організації життєвого досвіду людини. По-третє, страх смерті – це внутрішня диференційована цілісність, зміст якої визначається лініями або параметрами впливу на особистість.

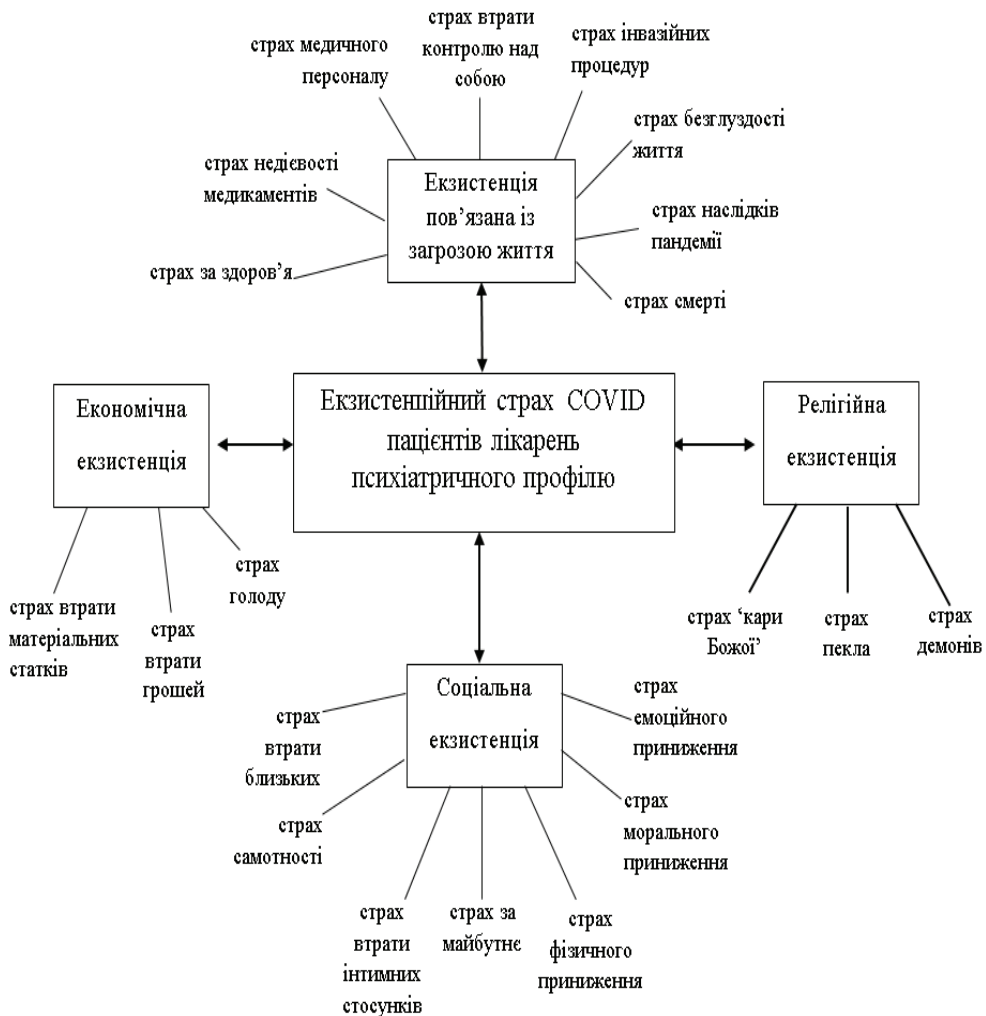

Рис. 1. Модель особливостей екзистенційних страхів щодо COVID у пацієнтів лікарень психіатричного профілю

Досліджуючи та аналізуючи особливості екзистенційних страхів пацієнтів лікарень психіатричного профілю щодо COVID-19, ми з'ясували, що вони істотно відрізняються

від таких у психічно здорової групи людей, адже зумовлені особливостями та специфікою захворювання, рівнем життя та іншими життєвими обставинами.

Список використаної літератури

1. Туренко О. С. Страх: класифікація та корінна природа феномену URL: http://www.iai.donetsk.ua/_u/iai/dtp/CONF/1_2005/articles/stat39.html
2. Edelman J. R. Anxiety theory research and intervention in clinical and health psychology. *Clinical Psychology & Psychotherapy*. 1993. Vol. 1. С. 68–79.
3. Malis R. W. Specific phobia of illness in the community. *Hospital Psychiatry [Gen Hosp Psychiatry]*. 2002. С. 135–150.
4. Marks I. M. The reduction of fear: Towards a unifying theory. *Journal of the Canadian Psychiatric Association*. 1973. № 18. С. 9–12.
5. Noyes R. J., Carney C.P., Langbehn D. R. Specific phobia of illness: Search for a new subtype. *Journal of Anxiety Disorders*. 2004. С. 531–545.
6. Warwick H. M. Behavioural treatment of illness phobia and hypochondriasis. A pilot study of 17 cases. *The British Journal of Psychiatry*. 1998. № 104. С. 239–241.
7. Noyes R. J. Illness Fears in the General Population URL: <http://www.psychosomaticmedicine.org/content/62/3/318.full>.
8. Парафіян А.М. Причины и профилактика и преодоление тревожности *Психологическая наука и образования*. 1998. № 2. С. 20-23.
9. Риман Ф. Основные формы страха. Москва : Алетейа, 1998. 334 с.
10. Суворова В.В. Психофизиология стресса Москва : Дело, 1995. 199 с.
11. Фейгенберг И.М. Мозг, психология, здоровье. Москва : Наука, 1972. 111 с.
12. Ромен В.Г. Поведенческая терапия страхов. *Журнал практической психологии и психоанализа*. 2002. № 1. С. 28-48.
13. Чутко Л.С. Тревожные расстройства в общеврачебной практике СПб.: ЭЛБИ, 2010. 192 с.
14. Щербатых Ю.В. Психология страха: популярная энциклопедия. М.: Изд-во Эксмо, 2003. 512 с.
15. Katolyk H., Binnebesel J., Formella Z. Doświadczanie penthosu, czyli próba uporządkowania pojęcia lęku tanatycznego. *Medycyna paliatywna*. 2018. № 10 (3). S. 145–149.
16. Католик Г. В., Компанович М.В. Синдром госпіталізму у підлітків із психосоматичними серцево-судинними захворюваннями: особливості надання психологічної допомоги. Паліативно-хоспісна опіка: позамедичні багатовимірні аспекти: монографія за наук. ред. Й. Біннебезеля, Г. Католик. Львів : Український Католицький Університет. Nowa Wies : Wydawnictwo Rolewski, 2018. С. 321–335.
17. Католик Г., Біннебезель Й. Сприйняття страху смерті в контексті замісної реляційної терапії та танатопедагогіки. *Психологія і особистість*. 2015. № 2 (8), ч. 2. С. 208–222.

FEATURES OF EXISTENTIAL FEARS OF COVID PATIENTS OF HOSPITALS OF PSYCHIATRIC PROFILE

Halyna Katolyk

*Lviv State University of Internal Affairs,
26, Horodotska str., Lviv, Ukraine, 79007
e-mail: katolyk@hotmail.com*

Yustyna Oleksyn

*Lviv State University of Internal Affairs,
26, Horodotska str., Lviv, Ukraine, 79007
e-mail: YustynaO170899@gmail.com*

The article analyzes the situation caused by the COVID-19 pandemic, which is really alarming nowadays and cannot remain indifferent. The pandemic that we are experiencing now is an event that makes billions of individual minds think of the danger that threatens everyone.

Anxiety fueled by fear is the basis of the instinct of self-preservation, the pattern of action of which has remained unchanged since the ancestors of mankind. In uncertainty a person loses control and is afraid of the bad that can happen suddenly. The human psyche tries to find a way out and includes psychological protection. One of the options for psychological protection is to deny the problem, which creates the illusion of security: if I do not recognize the disease, then it does not exist. Reflecting on the consequences of this process activates fear as a survival instinct and a basic human emotion.

In terms of the COVID-19 pandemic, the instillation of fears, the creation of constant mental tension and stress became a kind of psychological weapon of mass destruction. When fear becomes the dominant emotion, begins to control a person's thoughts and behavior, it leads to the degradation of personality.

Of course, it is up to us and our critical thinking how to react to this – to have a clear mind or to panic.

However, it would be wrong to assume that all people react equally to the general situation of the COVID-19 pandemic. Different categories of people, being in various identities, social systems, mental spaces, philosophical principles, religious communities, age zones have contrasting fantasies about life and death, the disease itself and its consequences, including various mechanisms of psychological protection, using numerous techniques of cognitive and semantic meanings. As you can see, in this case, we were interested in a certain classification of people such as patients with, but there is also a group of people with mental disorders who are hospitalized in a psychiatric hospital. As a result of their disorders, they have reduced immunity, a clouded state of consciousness and other personality disorders, which in a pandemic are exacerbated by the influence of external and internal factors on mental health.

Therefore, the relevance of the choice of research topic is obvious, namely "Peculiarities of COVID existential fears in patients of psychiatric hospitals" in the context of understanding the semantics of existential fears in the proposed sample of research.

Key words: fear, death, COVID, life.